

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Insarati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroče, zaroke 80 K. Zensine ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—		40—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.
 Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K
Poštnina plačana v gotovini.

Nikola Pašić in Svetozar Pribičević.

I.

Nikola Pašić je velik mož zgodovine; velik je v jugoslovanski zgodovini, in ker je naša najnovejša zgodovina usodno zvezana z vso evropsko zgodovino, je velik v zgodovini sploh.

Tu in tam se mu očita, da nikoli ni imel smisla za ujedinjenje Jugoslovenstva, marveč da je mislil le na Srbe. Posebno odkar se je Pašićeva radikalna stranka zvezala z demokrati ter skupno z njimi naša država dala ustavo, kopiči opozicijalno klerikalno in zajedničarsko časopisje take očitke. Zagrebška »Slobodna Tribuna«, ki je sicer unitarska, a je ipak zadnji čas (pred sprejemom ustave) ostro pisala proti radikalno-demokratski koaliciji, je obelodanila dokumente, ki naj bi kazali, kako je Pašić ob prevratu nasprotoval ideologiji Jugoslovenskega odbora.

Podrobnosti vsega tega mi ne moremo preiskovati; na vsak način bi trebalo še drugih »dokumentov« in bi bilo treba »zaslišati« tudi Pašića; šele potem bi imeli soditi.

Dr. Laza Marković, univ. prof. je priobčil v prilogi »Srbije« (po »Tribuni« ozir. po poročilu nekega dr. M. Logičevića) sledeče podatke o Pašićevi vnanji politiki tik pred vojno:

»Februarja 1914 je Pašić prosil Rusijo pomoči za slučaj, da Avstrija Srbijo napade zaradi srbske nacionalne politike. In ob tej priliki je Pašić prepričeval carja, da so Srbi in Hrvati absolutno isti narod in da vsi Hrvati, tudi Starčevićanci, žele in pričakujejo ujedinjenje s Srbijo. O Slovencih pojasnjuje Pašić carju, da so isti narod kakor Srbi in Hrvati in da se razlikujejo edino po dialektu, ki ga bodo sigurno s časom opustili. In nato Pašić kot praktičen politik očrtava carju politično in vojno situacijo, ki nastane, ko se vsi Srbi, Hrvati in Slovenci ujedinijo v eno kraljevino.

Kako je Pašić deloval za naše ujedinjenje že pred vojno in kako je veroval v njega uresničenje, se

vidi tudi iz sledečega: Pooblaščen od kralja Petra, je Pašić v Petrogradu zaprosil roko carjeve hčere za prestolonaslednika Aleksandra. In ob tej priliki je izjavil carju: »Vaše Veličanstvo, ako bi po božji milosti in Vaši dobroti velika knežinja postala zakonska družica našega prestolonaslednika, se nadejam trdno, da bo kmalu carica vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev ter se bo njena slava in veličina širila na ves Balkan.«

Koliko izmed onih, ki sedaj tukaj med nami Pašiću očitajo samosrbsko koncepcijo, je takrat mislilo na »carstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev«? Koliko jih je med nami upalo, da pride do tega? L. 1912 so neki Slovenci v Pragi moje jugoslovanstvo označevali kot fantastičnost; v Mariboru je profesor L. 1914 spomladni moje jugoslovanstvo predavanje (t. j. predavanje o Jugoslovanstvu) smatral za blaznost; neke drugje so gospodje zmajevali z glavo, ko sem na nekem predavanju naglašal, da je naša edina rešitev »pogled skozi Beograd v svet«. Današnji »avtonomisti« so pisali o »kastrofalnem« Slovanstvu, ali pa čutili moro nad našo javnostjo, ko je mladina prehajala v tabor jugoslovanstva. Kar nas je takrat mislilo o jugoslovanstvu, si ga želelo in vaje verovalo, to je danes naše brez malo izjem demokratsko vsekakor pa unitarsko ter je Pašićem ustvarjalo ustavo.

Kako je Pašić med vojno poimenoval Jugoslovanstvo, o tem bi mogel avtentično poročati pač tudi g. Ivan Hribar, ki se je leta 1914 s Pašićem vozil v Petrograd. A naši separatisti, avtonomisti itd. nimajo spriču svoje preteklosti in današnjega mišljenja absolutno nikakršne pravice, očitati Pašiću samosrbsko koncepcijo, pušice očitkov lete na nje same nazaj — če sploh tako »streljanje« kaj pomeni, ker Pašić je velik, oni pa so majhni.

Dr. Fr. I.

Ne pretiravajte!

Slovenci smo kulturni narod. O tem ni dvoma. Če je še kje kakšna zakrnjena duša, ki bi si upala ugovarjati, naj vzame zadnjo številko »Sporta«! Tam je na prvi strani mladini namenjen članek, o katerem bi človek sodil da ga je napisal najmanj kak — Anglež.

Pri čitanju tega članka mi je nehoté prišlo na misel današnje slovensko kmečko dekle, ki stiska svoje debele noge v ozke lakaste čevlje, da ji kipi meso iz njih kakor dobro narasla potica iz modela; na glavo si natika klobuk z obligatno pentljo, ki ji binglja ob ušesu dol

po vratu. In zagledal sem v duhu še kmečkoga fanta, ki brca žogo. — To bo par.

Kako prehaja posameznik v karikaturu, če obesi nase kar ne spada k njemu, isto se lahko zgodi z malim narodom, ki hoče posnemati velike a začena zidati pri stehi mesto pri temeljih.

Dobra tretjina našega naroda je še izven naših državnih mej izročena na milost in nemilost naših »kulturnih« sosedov, ki eksperimentirajo svojo »dvetisočletno kulturo« na njegovi koži. Vse naše narodno-obrambne organizacije, ves velekulturni slovenski narod skupaj ne premore toliko, da bi izdajal narodno-obrambni list, bodisi še v tako skromni obliki, brez katerega je vsako uspešno narodno-obrambno delo nemogoče. Pač pa so se našli mecenji, ki podpirajo list, drag lep list, ki se je postavil v inopozantno pozo na nekak mednarodni pijede stal, s katerega gleda preko vse naše narodne mizerije, preko vsega, kar nam je drago in sveto, preko ono malo naših narodnih tradicij, ki jih imamo tja — v Ameriko! In v tem smislu izdaja apel na mladino.

Ne smejem se kmečkemu dekletu s klobukom in obligatno pentljo, naj si bo še tako smešno — kvečjemu ga pomilujem. Ne obsojam današnje mladine, ki v svoji kratkovidnosti vidi v brčanju žoge svoj ideal. Apelim pa na one odgovorne faktorje, ki vidijo kam vse to vodi in ne ganejo z mezinami.

Šport je danes po mojem mnenju pri nas še stvar posameznika, ki misli, da je že vsemu dorasel, že vse preživel in ki si pač lahko dovoli — šport. Toda naši mladini je potrebno pred športom marsičesa drugega! Zato se mi zdi greh odvajati mladino od drugih institucij, ki skrbé ravno tako za vzgojo telesa, če ne boljše, kakor nogometni šport. ki je ravnokar v modi, ki skrbe pa obenem tudi za duševno vzgojo, katere je naša mladina potrebnejša kakor telesna.

Imamo svoje Sokolstvo, edino, kar je res naše in s čimer se lahko pokažemo pred vsem svetom. — Naj se tu izboljša, če je kaj pomankljivega, a naj se kratkoma ne zavrne tega, kar je sad neumornega truda, večkrat vsega življenja naših najboljših mož.

Mladina se je zagledala tja čez lužo — v ameriški šport; toda mladina ne pomisli, da so Amerikanci in veliki narodi sploh predno so se lotili športa, imeli še vse kaj

drugega, o čemer se nam niti ne sanja.

Voditeljem Sokol. morajo pač biti jasne dalekosežne posledice takih apelo na mladino. Vsak, ki pošteno misli, je dolžan storiti vse, kar je v njegovi moči, da to pretirano gibanje paralizira.

Govorimo jasno: internacionalni šport je luksuz, ki si ga privoščijo lahko le narod, ki uživa popolno

svobodo, z eno besedo, ki ima vsega drugega v izobilju. Pri takem malemu narodu kakor smo mi in katerega dobra tretjina ječi še v suženstvu, je šport le stvar posameznika. Skrajna lahkomišelnost je najmilejša označba za dejanje onega, ki skuša uvesti tak mednarodni šport v širše plasti ljudstva na škodo Sokolstva in kulturnih institucij!

Primorka.

Zapeljano ljudstvo spregleduje.

»Nova Dobra« piše: Proti »skrajno nazadnjaški« naši ustavi so pred sprejetjem klerikalni in z njimi združeni hrvatski separatistični listi streljali z največjimi topovi. Sedaj je sprejeta in uzakonjena — in svetovno časopisje jo pozdravlja kot eno najmodernejših ustav sveta.

Kaj sedaj? Kje najdemo sedaj predmet za hujskanje, so se nekaj časa v zadregi spraševale stranke takozvane opozicije. Pa kaj pomeni za klerikalca in hrvatskega frankovca in radičevca zadrega? Zakaj neki so pa tu Srbi, proti katerim je bilo vendar naše ljudstvo skozi toliko desetletij hujskano? V našem ljudstvu še živi to staro privzgojeno sovraštvo — treba ga ohraniti sveže. In pogledti si danes klerikalno in njemu sorodno časopisje: hujskanje proti Srbom in z njimi proti edinstveni državi je bolj ko kedaj na dnevnem redu.

Skrajni čas je, da nehajo s politiko negacije in da pričnemo vsi s pozitivnim delom. Negativistična kampanja proti državi ne uspeva več. Narod je sit izmišljenih pošastí, sit tudi že protidržavnega rovanja. Najboljši dokaz zato je n. pr. dejstvo, o katerem poroča te dni zagrebška »Riječ«, da je v veliki zagrebški županiji, kjer je nad 600 tisoč prebivalcev, samih Hrvatov, vključno temu, da je baš ta županija

močno pod vplivom radičevske gonje, koncem prvega polletja bil popolnoma vplačan ves državni davek in še od zaostanka od lanskega leta v znesku 6 milijonov kron polovica, t. j. 3 milijone kron. — Narod misli treznejše in pametnejše nego marsikatera gospoda in spoznava, da je blagostanje in napredek države in naroda odvisen od reda in dela.

Se o drugem značilnem dogodku poroča isti list. Iz okraja Sv. Ivan Zelina, kjer so bili lani težki, krvavi upori od radičevcev nahujskanih kmetov, ki se še sedaj obravnavajo pred zagrebškim sodiščem, je prišlo pred nekaj dnevi — na veliko zadovoljstvo vseh pravih rodoljubov! — k vojaškemu naboru 98 od stotkov vseh pozvanih. Po naboru je srbski polkovnik počastil kakih 30 vaških zaupnikov pri naborih in iz ust teh kmetov so se čule drage cene tople in čustvene besede. Neki »republikanec« se je v svojem pozdravnem govoru sam pritoževal zoper hujskanje naroda proti Srbijancem in dejal med drugimi da tako svobodno ni smel v Avstriji govoriti niti pred kapralom, kakor govori tu pred polkovnikom.

Da, narod se trezni in prihaja do pravih spoznanj — in tega procesa ne bo zadržalo klerikalno hujskanje ne na shodih in ne v listih.

Politične vesti.

— Konferenca demokratske stranke v Zagrebu. Dne 17. t. m. se je vršila v predsedništvu hrvatsko-slovenske zemaljske vlade konferenca, ki so ji prisostvovali minister za notranje stvari Svetozar Pribičević, pokrajinski namostnik Juraj Demetrovič, poverjenik za notranje stvari dr. Teodor Bošnjak ter vsi veliki župani. Na konferenci se je vsestransko razpravljalo o položaju v Hrvatski in Slavoniji ter se je ugotovilo znaten napredek v ureditvi razmer po sprejetju ustave. Obenem so se določile tudi smeri v nadaljnjem delu na polju notranje uprave v Hrvatski in Slavoniji.

— Zapisreka novih ministrov. Beograd, 18. julia. a današnji seji ministrskega sveta je bila pod predsedstvom g. Nikole Pašića najprej svečana zapisreka ministrstva vojne in mornarice generala Žečevića, kakor tudi ministrstva saobraćaja g. Uzunovića. Prisega je bila izvršena v prisotnosti celokupne vlade, vršeče sedaj kraljevo oblast.

— Zakonodajni odbor. Beograd, 18. julia. Seja zakonodajnega odbora je določena na prvega avgusta.

— Ukaz o imenovanju dalmatinskega kraljevega namestnika. Beograd, 18. julia. Danes je ministrski svet z ukazom razrešil dolžnosti dr. Desnice kot

Alfonz Daudet:

32

Tartarin na planinah

Roman.

Prevel dr. Ivo Šorli.

— Vprašajte ga vendar, ali ni tod okrog kake gostilne! je rekel predsednik Excourbanišu. Ta se je bil namreč z velikanskim navdušenjem, a samo drobnim besednjakom v žepu ponudil odposlanstvu, da mu bo v nemškem delu Švice za tolačka. Toda še preden je vzel iz žepa svoje bukke, se je oglašil v izvršni francoski trobentar sam:

— Gostilna, gospoda? Pa da — »Zvesta divja koza« je čisto blizu. Če dovolite, vas peljem jaz tja.

In spotoma jim je povedal, da je bival v Parizu, in sicer kot postrešček na voglu Vienske ulice.

Ob ogromni ometi s krompirjem se je taraskonskim odposlancem kmalu vrnilo ljubo zdravje in tudi dobra volja, ki je južnjakom prav tako potrebna, kakor njih žarko solnce. Junaško so jedli, krepko zalivali, in vrstila se je napitnica za napitnico na predsednika in njegove nove čine. Tudi trobentar, ki so mu v nekem kotu privoščili malo pri grizka, je sedel z njimi v isti sobi, in Tartarin, ki mu ime gostilne kar ni dalo miru, ga je zdaj zaprašal:

— Tu imate torej tudi še divje koze? Mislim sem, da v Švici ni nobene več:

Mož je pomežiknil:

— Mnogo jih res ni... toda, če prav želite, bi vam kakšno morda le spravili pred oči.

— Pred puško bi mu jo bilo treba spraviti, v! je vzklilnil Pascalon Naš predsednik ni ustrelil še nikoli mimo!

Vraga, da nisem vzel svoje karabinke s seboj! je vzklilnil Tartarin.

— Počakajte no malo; morda se zmenimo z gospodarjem!

Gospodar je bil svoj čas sam lovec, pa je bil zdaj takoj pripravljen, ne samo da ga gostu smodnik in svoje šibre, ampak tudi, da ga osebno popelje na najboljše čakališče.

— Naprej, šul! je zaklical Tartarin, ko se je bil naposled vdal prigovarjanju svojih planincev, oni pa so bili vsi srečni, da se bo njih vojda lahko izkazal. Naposled gre le za neznanjo zakasnitev, in Jungfraui gotovo ne bo nič hudega, če malo počaka.

Ko so stopili od zadnje strani iz hiše, jim je bilo treba odpreti samo še lesa iz sadovnjaka — nič večjega od vrta kakega postajnega načelnika — pa so bili že sredi razklanega ter z jelovjem in trnjem obraščene gorovja.

Gostilničar je hitel naprej. Ko so ga Tarasconci spet zagledali, je bil že zelo visoko nad njimi, Mahal je z rokami in zdiral kame-

nje z očividnim namenom, da splaši divjačino. No, stalo jih je dovolj truda, predno so ga dohiti po teh grapavih in trdih čerch.

— Oštjal je zastokal Bravida.

— Orpo! zahropel Excourbaniš.

— Bi bil kmalu rešekel... je meketaje dodal pohlevni Pascalon.

Toda že jim je dal vodnik odločen znak, naj molče in mirujejo.

— Pod orožjem se ne govori! je pritrdil Tartarin z ostro, ki jo je upošteval vsak, čeprav je bil oborožen samo on. Stali so kakor kipi in si še dihati niso upali več. Naenkrat je zakrilil Pascalon:

— Čo, čol — divja koza!

Komaj sto metrov nad seboj so zagledali dvoje ravnih rogov, svetlorjavo kožo ter štiri tanke noge, združene prav na robu neke skale. Lepa žival se je odbijala od svetlega ozadja, kakor da je napravljena iz lesa, ter je gledala brez vsega strahu. — Hladnokrvno in kakor že tisočkrat v svojem življenju, je Tartarin pomeril ter hotel baš izprožiti, ko je koza izginila.

— Tega ste vi krivil! je rekel komandant Pascalonu. Zakaj ste zažvižgali in jo s tem preplašili!

— Jaz zažvižgal? Jaz?

— Potem pa Spiridijon!

— Niti v sanjah ne!

In vendar so vsi slišali oster, dolg žvižg! No, že je vse pomiril predsednik, ki jim je

razložil, da divja koza, čim zapazi v bližini sovražnika, spusti tenek brlzig iz nosnic. Ta vražji Tartarin je poznal skozi in skozi tudi ta lov, kakor je poznal vse druge!

Na vodnikov poziv so se odpravili spet dalje. Toda strmina je bila vedno hujša, skalovje vedno bolj navpično, brez dna na desni in na levi.

Tartarin je bil povsod prvi, a se je ne prestando obračal, da pomaga odposlancem. Podajal jim je zdaj roko, zdaj svojo karabinco. »Roko prosim, roko, če vam je mogoče!« je prosil vrli Bravida, ki ni imel rad opravka z nabasanim orožjem.

Tu je dal vodnik novo znamenje, in spet so se vsi ustavili, spet vsi čakali, kaj bo.

— Jaz sem začutil kapljo! — je ves nemiren zamrmral komandant. Istočasno je zagrmel grom in močnejše od groma glas Excourbanišev: »Pozor, Tartarin!«

Čisto blizu se je spet prikazala divja koza in skočila liki zlat utrinek čez prepad — prehitro, da bi bil mogel Tartarin se pomeriti, a vendar ne dovolj, da ne bi bili začuli dolgega brlzig iz njenih nosnic...

— Pa te vendar še dobim, vražja rejč! je vzklilnil predsednik. Toda odposlanci so ugovarjali. Naenkrat jih je zagrmela gosta topla megla, ki je dišala po žveplu. Seveda so v hipu pozabili ves spor in plaho so se začeli spet klicati in iskati.

predsednika dalmatinske pokrajinske vlade. Obenem je bil z ukazom imenovan za kraljevega namestnika Dalmacije g. dr. Medić, dosedaj član stola sedmorice oddelek B v Zagrebu za bivše avstrijske pokrajine.

— Premestitve uradništva. Beograd, 18. julija. Pred svojim odhodom v Zagreb in na Primorje je minister za notranje stvari podpisal večji ukaz, ki vsebuje tudi mnoge premestitve uradništva.

— Posvetovanja v Marianski Lazni. Madžarski korespondenčni urad javlja: Več inozemskih listov na Češkem je priobčilo vesti, da se je povodom posvetovanj v Marijskih Laznih razpravljalo o povratku Habsburžanov. Temu nasproti se more na podstavi uradnih informacij ugotoviti, da se ob tej priliki nikakor ni govorilo o vprašanju glede kralja.

— Demokratije in komunisti. Mitroviška »Srbija« je prinesla članek »Malo obračun«, v katerem se trdi, da so demokrate dajali potuho komunistom, jih štiliti in reševati iz ječ. Ko je bil sestavljen prvi Davidovičev demokratski kabinet, so ležali po ječah v Osijeku in Novem Sadu začetniki komunistične zarote, iz katere se je kot nadaljni razvoj izčmil poslednji atentat na regenta. Da je bilo mogoče s socialnimi demokraciji stvoriti večino, so demokrate pohodili zakone ter so izpustili iz ječe komuniste Lustiga, Fišerja i. dr., ker so to zahtevali socialni demokrate. »Srbija« piše: »Če bi tega ne bili storili, če bi bili takratni zarotniki obsojeni, bi poslednje atentate ne bilo, ker bi bilo kolo, iz katerega je ponikla i ona Lustig - Fišerjeva zarota i ta atentat bilo razbito.« — A demokrate so hoteli komunistom enkrat celo pomagati pri razrušenju države. To je bilo 4. aprila m. l., ko so komunisti pripravljali atentat na državo. Tega dne je komunistična akademsko mladina skupno z demokratsko mladino sklicala narodno skupščino na Kalimegdanu. Po skupščini so se začele demonstracije protidržavne in protinacionalne značaja. Toda po zaslugi takratnega ministra notranjih del g. Stojana Protića je policija prehitela pekleni načrt in — država je bila rešena. Beogradske časopisi pa so poročali, kako je bilo videti g. Svetozarja Pribičevića hoditi za demonstranti in se škodoželjno smejati! Policija preiskava je dognala, piše »Srbija«, da so komunisti tega dne pripravljali prevrat, a demokrate so jih v tem podpirali. G. Stojana Protića pa je demokratsko časopisje imenovalo kravega reakcionarja za to, ker je državo rešil! To sta dva dokaza zakonske zveze med demokracijo in komunisti. Toda je še drugih dokazov. N. pr. Ko so lani komunisti pripravljali prevrat v Sarajevu, jih je ukrotil komandant vojvoda Steva Stepanović. Za nagrado je bil kaznovan! Kaznovali so ga demokrate zopet na zahtevo socialistov. G. Stepanović je bil premišljen iz Sarajeva, a ogorčeni stari vojvoda je zahteval vpokojitev. To so dokazane, nepobitne činjenice. Tako piše »Srbija«. Beogradske »Balkane« pa dokazuje, da je demokrate zvezoval s komunisti Svetozar Pribičević ter navaja obširneje ravno isto, kar trdi »Srbija«. »Balkane« piše, da je bil pred novosadskim sodiščem že pred leti aretirani komunist Kovačević silno predrzen, ker mu je svezništvo z demokracijo jamčilo osvobodjenje. In res je bil osvobojen brez sodbe; a danes je isti Kovačević znova v ječi zaradi zarote! Svetozar Pribičević je vedno ščitil komuniste, piše »Balkane« in zaključuje: »Mi se bojimo in ponovno vprašamo: sme li tak človek v takih razmerah vršiti službo ministra notranjih del?« — Svetozar Pribičević ima danes celo dve ministristvi. Pomislimo! In on je pomagatelj zarotnikov! Če človek vse to čita, si mora misliti le eno: strašna vročina je smešala možgane gotovim srbskim častnikom. Blaznost je namreč celo slepemu očividna.

— Mednarodni ženski kongres za mir in svobodo. Te dni je zboroval na Dunaju kongres mednarodne ženske lige. V večerajšnji sklepni seji se je razpravljalo o vprašanju samoodločbe in pravic manjšin. Smrekarijeva (Jugoslavija) je zahtevala ustanovitev mednarodne komisije za izvedbo plebiscitov, revizijo vseh pogodb, ki ne odgovarjajo principu samoodločbe, ter izvedbo nadstrankarskega plebiscita v vseh deželah, ki so bile po mirovnih pogodbah priključene drugim državam. Predlog Daugaardjeve (Dansko), naj se vsako leto vrši »dan miru«, in sicer dne 28. aprila, na katerem se je v Haagu prvič sestala ženska liga ter predlog Perlejeve (Nemčija), naj se dohodki dela vseh delajočih ljudi, torej tudi meščanov, v soboto pred tem dnevom določijo za svrhe propagande, se odstopita finančnemu komiteju. Nato so se med drugim ob splošnem odobravanju zborovanja soglasno sprejele resolucije, po katerih se deželani drugih držav ne smejo uporabljati za vojaške akcije, nadalje da je glavna naloga lige, doseči revizijo mirovnih pogodb in da se od vsake antante zahteva takojšnje ukinitve novih sankcij.

— Italijanska »odličnost«. Rimsko časopisje poroča, da je ministrski svet sklenil z ozirom na pogajanja z Jugoslavijo o rapalski pogodbi (?) da ne sme Italija popustiti v nobenem zanj ekstenzijskem vprašanju. — Ako je ta vest točna, potem je nerazumljivo, kakšne vrste pogajanja o rapalski pogodbi se vršijo oziroma so se nablžje vršila med našo in italijansko vlado. Rapalska pogodba je, žal, pravomočna tako za nas, kakor za Italijane.

Telefonska in brzojavna poročila.

ITALIJANI IN NAŠE MEJE.

— d Bakar, 18. julija. Iz Kastavščine poročajo, da Italijani kljub temu, da so meje komisijsko določene, nikakor ne spoštujejo naših državnih mej. V našo škodo so celo popolnoma svojevolično pomaknili to mejo na naše ozemlje, ki nam je bilo dodeljeno po rapalski pogodbi. V okolici Studenc je bila urejena začasna meja, toda danes so se Italijani pomaknili za 1 km naprej in nastanili že na našem ozemlju. Nepriznava daleč so prišli na našem ozemlju pri cesti Klana-Marčelji v smeri proti Izviru Rečine. Dogovorjena rapalska državna meja bi morala omenjeno cesto presekati na točki, ki se zove Zidovlje, medtem ko so se Italijanske straže skupno z napisi in mejnimi tablicami nastanile pod koto 514. Enako v smeri Klane, kjer se je italijanska straža namestila na našem ozemlju in se sedaj nahaja v kapelici sv. Mihovila. In tako se na več mestih opaža, da so italijanske oblasti premestile mejno črto za 1 km v notranjost našega ozemlja. Deloma gre dogovorjena meja v smeri bivše hrvatsko-lustrske meje, danes pa se italijanska straža nahaja komaj 1 km nad Izvirom Rečine, tako da je globoko prodrla v naše ozemlje. Kako nekorektno so postopale italijanske oblasti, se kaže še v drugem oziru. Italijanske straže stalno prestavljajo stebre in napise plošče, ki so postavljene sporazumno s komisijo za razmejitev. Vsa ta prestavljanja so se zgodila v našo škodo. Toda ne samo, da se samovoljno prestavljajo ti napisi, te dni so se zgodile še veliko večje nekorektnosti. Vse dosedanje napise »Confine provisorio Italia — Jugoslavija« so prestavljali po svoji volji, toda te dni so italijanski vojniki privlekli voz novih tablic, odstranili na vsej črti stare tablice in postavili mesto njih nove z napisom »Confine Italia - Jugoslavija«. S tem so baje diktirali samovoljno v našo škodo potegneno mejno črto za definitivno. Nekega dne je hotela italijanska straža svoje mejne tablice nadomestiti celo v samem selu Studenc, kjer pa se je temu uprl naš finančni stražnik, ki je zagrozil, da bo streljal na italijanske vojaške, ako ne prenehajo z nadaljevanjem nasilja. Povrh vsega tega prizadevali italijanski vojniki našemu ljudstvu veliko škodo, ker italijanska straža na cesti pri Studenci ne dovoljuje gnati kmetom živine na pašo, ki so jo sedaj samovoljno okupirali. Italijanska straža tudi ne pusti kmetov k poljskemu delu preko njihove meje, vsled česar je njihova eksistenca ogrožena, dasiravno se njihove njih nahajajo na ozemlju, ki je nam dodeljeno. Ljudstvo, ki je že veliko trpelo pod prejšnjo okupacijo, je ogorčeno radi tega nasilja.

PRIHOD ANGLEŠKEGA BRODOVJA V BEOGRAD.

— Beograd, 18. julija. Jutri ob 11. dopolne pride v Beograd po Donavi angleško brodovje, ki plove od Galaca do Dunaja. Beograd sprejme brodovje z vso slovesnostjo. Brodovje pozdravijo zastopniki komande mesta in generalni štab. Angležem na čast priredi Beograd svečanosti. Angleži ostanejo v mestu dva dni. Pri odhodu jim priredi minister vojne in mornarice banket.

PARATOS ZA MIŠICEM.

— d Beograd, 18. julija. Danes ob 9. dop. se je vršil v vazenjski cerkvi šestmesečni paratos za pokojnim vojvodo Mišicem. Paratosu so prisostvovali poleg drugih tudi nekateri člani vlade, ministrskega predsednika Nikole Pašića pa je zastopal načelnik njegovega kabineta, Popović.

VOJAŠKA KONVENCIJA S ČESKOSLOVAŠKO.

— d Berlin, 18. julija. Kakor poročajo »Narodni Listy« je dospela danes semkaj jugoslovenska vojaška mislija, da ukrene vse potrebno glede českoslovaško-jugoslovenske vojaške konvencije.

CIKLON V RUSIJI.

— d Moskva, 18. julija. Ciklon je razdeljal mesto Taškent deloma, več krajev v okolici pa popolnoma. Škoda in beda prizadetega prebivalstva sta nepopisljivi. Položaj so izkoristili temni živili, da so plenili, vendar pa so komunisti odločno nastopili proti njim.

KINO ZA KATOLIČANSTVO.

— d Nauen, 18. julija. Kakor poročajo listi, namenava bivši državni finančni minister Erzberger osnovati svetovno katoliško filmsko organizacijo, ki bi imela nalogo proizvajati filme, ki bi propagirali katoliške ideje.

USTAŠKO GIBANJE MED MIRIDITL.

— Beograd, 18. julija. Ministrski svet je na svoji današnji seji najprvo razpravljal o obsežnem ustaškem gibanju med Miriditi in Albaniji, ki ogroža naše tamšnje obmejne kraje. Izdane so potrebne nuje odredbe, da se obvarujejo naše meje pred organiziranimi miriditskimi vpadi v naše obmejne kraje.

— d Beograd, 18. julija. Grški list »Katimerini« poroča iz Rima: Z ozirom na pisanje »Epoche« je poslednje dni izbruhnila v Albaniji ustajaja Miriditov, ki zahtevajo zase neodvisnost. Tiranska vlada je odposlala radi tega oddelek orožnikov, ki je napadel ustaše. Došlo je do krvavega spopada. Po isti vesti so se Srbi okoristili s to priliko ter so nastopili s severa in okupirali Palmati v bližini Skadra. Podobna separatistična gibanja so nastala tudi v drugih delih Albanije. List priča, da neosnovano vest, po kateri je bil z grških ladij, ki so jih zasedli Turki, izkrcan v Valoni oddelek turške vojske. S tem v zvezi se izjavlja službeno, da grška vlada še ni dobila potrdila vesti o nastopu turške vojske v Albaniji.

POTEK PREISKAVE PROTI ATENTATORJEM.

— Beograd, 18. julija. Preiskovalni sodnik je tekot današnjega dneva zasljeval aretiranega Frana Bukovskega, uradnika novosadske bolnice. Bukovski je soudeležbo odločno zanimal in izjavil, da že od 20. oktobra lanskega leta ni več član komunistične organizacije in da ni vedel za atentat. Njega obtožuje soudeležbe Mojzes. Jutri bosta konfrontirala. Dalje je bil zasljeval aretirani Josip Zidar, sluga novosadske bolnice, ki vsako soudeležbo popolnoma zanika.

FRANC. MIN. PREDSEDNIK V PRAGO.

— d Berlin 18. julija. »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Pariza: Nameravano potovanje francoskega min. predsednika v Prago se najlepše pripravlja. V ministruv zunanjih poslov vršči se razgovori napravljajo vtis, da gre za sklep politične in gospodarske pogodbe s Čechoslovaško, in sicer na isti podlagi, na kateri so bile sklenjene francosko-poljske pogodbe. S francoske strani se francosko-poljske pogodbe ne smatrajo za zadostno varstvo v Vzhodni Evropi, radi česar bo treba skleniti razen s Čechoslovaško pogodbe tudi z nekaterimi drugimi državami. V Pragi menijo, da bodo mogle biti pogodbe ob posetu min. predsednika Brianda v Pragi že podpisane.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

— d Pariz, 17. julija. Komisija za razorožitev je določila delovni program za tri podkomisije, ki pričnejo jutri s svojim delom. Komisija bo pričelom septembra v Zenevi proučila izid posvetovanj teh podkomisij. Na koncu se je v Viviani častital komisiji ki dosedanjim izidom, ki kaže, da bo komisija srečno rešila nalogo, poverjeno ji od zveze narodov.

— d Pariz, 17. jul. Podkomisijam, ki jih je sestavila komisija za razorožitev, se bodo stavila na topna vprašanja in proučevanje in poročanje. Prva podkomisija: 1. Zasebno izdelovanje municije in vojnega materiala; 2. promet z orožjem in municijo; 3. ustanovitve mednarodnega kontrolnega urada za promet z orožjem. Druga podkomisija: 1. Kontrolna pravica za razorožitev premaganih dežel; 2. medsebojna kontrola, in sicer ali z izmenjavo izjav med državami, ki so zastopane v razorožitveni komisiji, ali z medsebojnim proučevanjem izjav, ki so predvidene v paktu. Tretja podkomisija: 1. Sedanje vojaške sile in predvojne vojaške sile posameznih držav; 2. sedanja finančna bremena in predvojna finančna bremena, ki izvirajo iz oboroževanja posameznih držav, in 3. odredbe, s katerimi bi se ugotovili izdatki za oboroževanje po objavljenih vojaških proračunih posameznih držav. Ta komisija se sestane jutri.

— d Pariz, 18. julija. General Weygand je izjavil v intervjuu da je namen po predsedniku Hardingu sklicane konference prej ta, da se rešijo vprašanja, ki se tičejo Tihega oceana, kakor da bi se določil splošen načrt za razorožitev. Francija ne bo nikoli pričela z razorožitvijo, preden Nemčija ne bo popolnoma razorožena. Bivši sovržnik Francije so trdno odločeni na revanšo, ko se bo posrečilo odpraviti savaški kontrola.

Iz naše kraljevine.

— Pred stavko zagrebskih tipografov. Zagreb, 18. julija. Vsled pasivne resistance tukajšnjih stavcev so današnji listi izšli z veliko zakasnitvijo 5 do 6 ur. »Novosti« sploh niso mogli iziti.

— Nove stavbe v Beogradu. V Beogradu je izdanih okoli 1300 gradbenih dovoljenj ter so se osnovala številna gradbena društva. Med večjimi stavbami so: Akademija nauka, Izvozna banka, Hrvatska štedionica, vseučiliška knjižnica, palača justičnega ministrstva, hotel na Topčiderskem Vencu, palača dnevnika »Politika«, palača Jugoslovenske banke.

— Dalmatinski dijak na potovanju. Dijaki trgovske akademije v Splitu nastopijo te dni potovanje po vsej naši kraljevini.

Neodrešena domovina.

— Šolske zahteve. Poslanec Šček piše v »Edinosti« o šolskih zahtevah: Mi zahtevamo realno-klasno slovensko gimnazijo v Gorici v Trstu, realno v Idriji, realno-klasno hrvatsko gimnazijo v Pazinu slovensko možko in žensko učiteljske v Gorici, hrvatski učiteljski v Pazinu in Voloskem, trgovske in obrtne šole v Trstu, Gorici, Pazinu in pomorsko strojno šolo v Lovranu. Italijanski jezik se ima gojiti v toliki meri na teh šolah, da ga bo vsak absolviranec popolnoma obvladal v pismu in govoru. Glede visokošolskih študij se glasi naša zahteva: Reciprociteta med italijanskimi in jugoslovenskimi vseučilišči! Stolica za slavistiko na italijanskih vseučiliščih. Po priznani reciprociteti ne kaže našim akademikom študirati izključno v Jugoslaviji, kakor tudi ne v Italiji. Italijanski visokošolski študij zaostaja za inostranskim. V Rimu se povdarja študij v inozemstvu. Cilj slovanskih dijakov na Primorskem mora biti: V vsakem oziru prekašati italijanske tovariše. To bi izdalo in inponiralo.

— Ljudska slavnost za Istro v Kastvu je uspešna izredno lepo. Nabranih je doslej nad 121.000 K. Jugosloveni, spomnite se svojih 600 tisoč zaslužjenih bratov! Spomnite se njihovega trpljenja, njihove požrtvovalnosti, ne pustite, da bi izgubili vero v vaše sočutje in vašo pomoč, krepite jih, dajte majhen dar, da jim zgradimo zopet popaljene krove. Darove pošljite »Istarski Vilki« v Kastvu!

— Šola Glasbene Matice v Trstu. Šola se je morala boriti v preteklem šolskem letu z ogromnimi težavami. Brez strehe, brez učnih pomočkov je morala nadaljevati svoje izobraževalno delo. Toliko večji pa je ponos na uspeh. Okoli 200 učencev je obiskovalo pouk v klavirju, violini, solopetju in glasbeni teoriji. Šola je priredila ob zaključku v Narodnem domu pri Sv. Ivanu glasbeni večer, ki je uspel izborni.

— »Sokol« v Cerknem je priredil v nedeljo v Logu javno telovadbo. Na vsopredju je bil nastop članov s prostimi vajami, orodna telovadba (bradlja, drog), skupine.

Ustava Kraljevine Srbov Hrvatov in Slovencev.

ODDELEK VII.

Narodna skupščina.

Člen 69.

Narodno skupščino tvorijo poslanci, ki jih izvoli narod svobodno s splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem, s predstavništvom manjšin. Na vsakih 40.000 prebivalcev se izvoli enega poslanca. Ako znaša število prebivalcev v kaki volilni

edinici nad 25.000, se izvoli tudi za ta ostane enega poslanca. Narodna skupščina se voli na štiri leta. Podrobnejše odredbe o volitvah se predpišejo z zakonom.

Člen 70.

Volilno pravico ima vsak državljani po rojstvu ali prirojenstvu, ako je dopolnil 21. leto. Oficirji, aktivni in neaktivni, kakor tudi podoficirji in vojniki pod zastavo ne morejo izvrševati volilne pravice in tudi ne biti izvoljeni. Glede ženske volilne pravice odloči zakon.

Člen 71.

Volilno pravico izgubi začasno: 1. kdor je obsojen v zapor, dokler se ne povrne v pravo; 2. kdor je obsojen na izgubo državlanske časti za čas, dokler traja ta kazen; 3. kdor je v konkurzu in 4. kdor je pod skrbstvom.

Člen 72.

Za poslanca v narodni skupščini more biti izvoljen samo oni, ki ima volilno pravico, brez oziroma na to, ali je vpisan v volilni imenik. Od vsakega poslanca se zahtevajo tri pogoji: 1. da je po rojstvu ali prirojenstvu državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prirojeni državljani ako ni srbsko-hrvatsko-slovenske narodnosti, mora bivati v kraljevini najmanj 10 let, računajoč od dneva prirojenstva; 2. da je dovršil 30 let in 3. da govori in piše v narodnem jeziku. Narodni poslanci ne morejo biti v istem času državni liferanti ali državni podjetniki.

Člen 73.

Policijski, finančni in šumarski uradniki kakor tudi uradniki agrarne reforme, nemorejo kandidirati, razven ako so to nehali leti dni pred razpisom volitev. Ostali uradniki, ki vrše javno oblast, ne morejo kandidirati v volilnem okrožju svoje teritorialne pristojnosti. Uradniki, ki so izvoljeni za narodne poslance, se stavijo na razpoložanje za čas, dokler traja mandat. Ministri, aktivni in na razpoložanje, ter profesorji na vseučiliščih morejo kandidirati in ako so izvoljeni, obdrže svoje mesto.

Člen 74.

Vsak narodni poslanec predstavlja ves narod in ne samo onih, ki so ga izvolili. Volilci ne morejo dajati in narodni poslanci ne morejo sprejemati zapovednih in obveznih navodil. Vsi narodni poslanci položajo prisego, da bodo ustavo verno čuvali.

Člen 75.

Narodna skupščina se sestaja v prestolnem mestu Beogradu na redno zasedanje vsako leto dne 20. oktobra, ako ni bila poprej s kraljevim ukazom sklicana na izredno zasedanje. Ako je v slučaju vojne prestolnica premeščena, se sestane skupščina v mestu začasne prestolnice. Redno zasedanje se ne more zaključiti, dokler ni rešen državni proračun. Za čas vojne je narodna skupščina stalno zbrana, razven ako sama drugače odloči.

Člen 76.

Narodna skupščina pregleda sama pooblastila svojih članov in odločuje o njih. Narodna skupščina predpisuje sebi poslovnik.

Člen 77.

Narodna skupščina izvoli za vsako zasedanje iz svoje sredine svoje častstvo, (biro).

Člen 78.

Zakonske predloge podaja po kraljevem pooblaščenju ministrski svet ali posamezni ministri. Pravica podajanja zakonskih predlogov pripada vsakemu članu narodne skupščine.

Člen 80.

Zakone razglasa kralj z ukazom, ki vsebuje tudi sam zakon, sprejet od narodne skupščine. Ukaz soppodpiše vsi ministri. Pravosodni minister stavi nanj državni pečat in preskrbi objavo zakonov v »Službenih Novinah«. Zakon stopi v obvezno veljavo 15 dni po objavi v »Službenih Novinah«, ako sam zakon drugače ne odloči. Računa se dan objave v »Službenih Novinah«.

Člen 81.

Narodna skupščina ima pravico ankete kakor tudi preiskave v volilnih in čisto administrativnih vprašanjih.

Člen 82.

Vsak član narodne skupščine ima pravico staviti ministrom vprašanja in interpelacije. Ministri so dolžni dajati nanje odgovore tekot istega zasedanja in tekot časa, ki ga odredi poslovnik.

Ljubljanski veliki semenj preložen na 12. septembra 1921.

Radi stavke mizarov delavcev so se gradbena dela za Ljubljanski veliki semenj zavlekla v toliko, da ni gotovo, ali bi mogla biti gotova do prvotno določenega časa. Zaradi te nepredvidene zapreke, ki ima značaj višje sile, je bil glavni odbor prisiljen preložiti semenj na čas od 3. do 12. septembra 1921. Izvršitev vseh velikih del na sejmišču je, tudi ako bi stavka trajala dalje časa, sedaj zagotovljena. Obenem je s preložitvijo ustrezno mnogobrojnim željam tako iz krogov razstaviteljev, kakor kupujočega občinstva, da naj se semenj preloži na klimatično ugodnejši čas v septembru. Radi podaljšanja roka bo tudi mogoče postaviti one zgradbe in paviljone, ki bi se sicer le-tos radi prekratkega časa ne mogli postaviti. Veliki semenj radi tega le pridobi in obeta postati sijajna prireditve. K razstavi je prišlo veliko industrijskih in obrtnih podjetij vseh v naši državi

zastopanih strok, ki bodo na semnju razdeljene v posamezne skupine, ozroma oddelke. Blago, ki se ne izdeluje v naši državi, bo razstavljeno v bogati izbori v trgovskem oddelku, kjer izloži trgovci-grosisti in jugoslovenski zastopniki inozemskih tvrdk. Kupcem bo torej dana dobra in lahka prilika, krfiti svoje potreščine po ugodnih cenah. Samo ob sebi je umevno, da bo poskrbljeno za številne zabavne prireditve, da bo bivanje v našem mestu vsem posetnikom semnja čim prijetnejše. Legitimacije za poset velikega semnja se začno v kratkem prodajati po zastopnikih Ljubljanskega velikega semnja v vseh večjih mestih naše države. Legitimacije upravičujejo za polovično vozino na vseh železnica naše države. Ob nakupu legitimacij se bodo sprejemala tudi naročila na stanovanja ter se bodo pravočasnim naročnikom stanovanja zagotovila.

Dnevne vesti.

V. Ljubljani, 19. julija 1921.

— **Sestanek volivcev-somišljencev** priredil gospodarski napredni odbor za šentjakovski okraj v Ljubljani v četrtek, 21. julija v gostilni pri Česnovarju na Dolenski cesti ob 8. zvečer. Poroča ljubljanski narodni poslanec Jos. Reiser o političnem položaju. Vabimo somišljenike, da se tega sestanka udeležijo v čim večjem številu.

— **Zopet novo podražanje premoval Trboveljskega premogokopna družba** je zopet zvišala ceno premovala pri 100 kg od 1. junija naprej za 7 K 25 vin, torej pri 10 tonskem vagonu za celih 725 K. Da je to po višanju cen premovala, ki se je z dovoljenjem ministrstva za šume in rude izvršilo, pri sedanjih razmerah naravnost nezaljšano, o tem ni dvomiti.

— **Novi primarij očesnega oddelka.** Prejeli smo: Gospodu dr. Leopoldu Ješetju čestitajo tem po tom iz najhvalečnejšega čuta k imenovanju primarijem očesnega oddelka deželne bolnišnice v Ljubljani vsi bolniki tega oddelka ter se mu zajedno najiskrenejšje zahvaljujejo za njegovo uprav očetovsko skrb in zdravljenje. — Prejeli smo tudi dolgo pesem, iz katere navajamo sledeči odlomek:

Vsa hiša naša danes se raduje, prihod Vaš nam je zaželeni dan, vsa hiša naša slavje naj praznuje, pozabimo bolest, trpljenja stan! Pozdravljeni, gospod primarij! Oče tolažnik in zdravnik nas vseh sirot, v palačo, kot pod streho revne kočice, prinašate največjo vseh dobrot. Vi oče ubogih, ki nam luč, svetlobo, je zategnil boleznih hud udar, deliti boste upanja milobo, v bolnišnici zapustili nas nikdar.

Pozdravljeni še enkrat! Sreča naša, gospod primarij, Bog naj Vas živi. Vi naši ste, mi smo družina Vaša, Slovenija se vsa Vas veseli! Bolniki okulističnega oddelka deželne bolnišnice v Ljubljani.

— **Zahtevamo remedijs!** »Riuni-one Adriatica di Scurta ima po prevratu centralo v Gradcu, v Ljubljani pa ima ima za Slovenijo podružnico pod zvito firmo »Jadranska zavarovalnica«. Tu ji sicer diši denar slovenskih zavarovalcev, ali ko stopiš v njen urad, najdeš kot knjigovodkinjo trdo Nemko iz Gradca, ki ne zna besede slovenski, od 2 prokuristov zna 1, pa se ne upa govoriti, drugi je nemški Čeh. In ta Nemka zahteva od pisarniškega osebja, da se mora ž njo samo nemško občeati; kadar pride slovenska stranka z denarjem ali po informaciji, pokliče prokurist šele eno ali drugo izmed pomožnih moči, da raztolmači knjigovodkinji, kaj stranka želi. Tako nastopajo nemški ljudje v jugoslovanski državi. Pa naj poskusi kaj takega jugoslovanski zavod ali podjetnik v Gradcu! Ampak te nemške nadutosti smo že sili, in zato svetujemo tukajšnjemu ravnatelju te nemške zavarovalnice, da nastavi v uradu slovensko knjigovodkinjo in prokurista — Slovenca, Zavarovanec.

— **Ljubljanski učiteljski pevski zbor** je napravil v preteklem tednu koncertno turnejo po naših severnih krajih. Namen te turnee je bil, vzbuditi narodno zavest na onem kosu naše lepše slovenske zemlje, ki jo je dolga stoletja oskrnjalo nemško in madžarsko nasilje. Naša mila slovenska popevka, ki so ji bila nedavno še zaprta vrata v te kraje, se je zopet svobodno razlegla od srca k srcu. Z viharim navdušenjem je bila sprejeta v Radgoni, Ljutomeru in Ptujju ter v mali vasici Križevcih na Murskem polju, kjer je imel zbor svoj odpočitek. Edino v Murski Soboti ni bil uspeh tas, kakršen bi moral biti.

— **Dimnikarski pomočniki.** Dne 17. julija 1921 se je ustanovila »Strokovna organizacija dimnikarskih pomočnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani«. Njen namen je, šteti interese vseh pomočnikov in učencev te stroke kakor tudi njihovim družinam pomagati v neizogled. V svrhu povzdiga in procvita te organizacije se obračamo do posameznikov za denarno pomoč. — Omenjamo, da je dimnikar kot tak v svojem poklicu vedno izpostavljen veliki nevarnosti v slučajih požara. Marsikateri je že žrtvoval svoje življenje ali se je ponesrečil, da danes za svoj poklic ni več sposoben. Vse denarne prispevke sprejema Edvard Roš, Zalokarjeva ul. št. 13, I.

— **Upokojene delavke tobačne tovarne.** Na poziv ravnateljstva naše tobačne tovarne se bodo morale začasnoprovojen delavke znova predstaviti uradnemu zdravniku. Kar se jih izkaže zdravih, bodo poklicane znova v službo, sicer se jim pokojnina ustavi. Neozdravljivo bolne delavke se upokojuje. Med vojno je bilo okoli 400 delavk začasnoprovojen. Med njimi je več že zdravih, nekatere pa morajo zaradi boleznih stoniti stalno v pokoj. Marec te ra si želi zopet na delo, ker je zaslužek večji kot pokojnina. Nekatere zaradi zatega prizadeti otroci ne bodo mogli več na delo, da bi se zdrave. Glede teh se uveljavijo določbe, ki so pogodbene. Krivica se ne zgodi nikomur, za to paš poskrbe tudi organizacije. Simulant pa ni mogoče braniti nikjer nikomur.

— **Se enkrat: Umetnine in baron Gager.** Pišejo nam: V št. 146 z dne 3. julija t. l. je bila obdružena baronica Gager, da je neko majolico odnesla, svoje oblike pa ni izpolnila. Meni o tej zadevi ni bilo doslej nič drugega znano, kakor da je obdružena majolico resnično odnesla. Opozorjam pa obenem, da dotična gospa, t. j. baronica Zlata Gager, ni več moja žena, temveč da je bila že 1919 od mene ločena. Odkodovano gospo pa v ljudno prošim, naj mi naznači svoj naslov in svoje ime, da jej preskrbim naslov obtožnice, glede katere sem svojedobno v časopisnih oznanilih, da za njene kupčije in dolgeve ne jamčim. Nikolaj Gager.

— **Občinske volitve v Črmošnjicah** dne 17. julija so prinesle sledeči uspeh: SKS je dobila 2, socialisti 7 in občinska gospodarska stranka 7 odborikov. Zadnjo listo je takisto predložila SKS, torej je dobila SKS 9 proti 7.

— **Študijska podpora za agronome.** Abiturientom, ki se mislijo posvetiti agronomskim študijam, naj služi v vednost, da se imajo z državnimi sredstvi podpirati predvsem le prosilci, ki so s kmetije doma, ki so tedaj kmetijskega stanu, ali pa ki so imeli priliko pečati se s kmetijstvom v teku svojih dosedanjih študij. To je v dotičnih prošnjah izrečno navesti in podpreti.

— **Za učitelje neslovanske narodnosti** je odobril prosvetni minister 20.000 dinarjev kot podporo za časa udeleževanja tečaja za srbsko-hrvatski jezik v Novem Sadu.

— **Razpisana je služba okrognega zdravnik** za zdravstveno okrožje Lož. Interesente se opozarja na razpis v Uradnem listu.

— **Promocija.** V soboto, 16. t. m. je bila promovirana na češki univerzi v Pragi za doktorico vsega zdravilstva gdnca. Tekla K en k. hčerka pokojnega poštnega nadoskrbnika Fr. Kenka.

— **Promocija.** V soboto je bil promoviran doktorjem prava na dunajskem vseučilišču g. Viktor Brežnik iz Novega mesta.

— **Poročil se je g. Ivan Flerin,** plačilni marker v Narodni kavarni, z gdn. Zofko Marinkovo, svakinjo g. Kavčiča, gostilničarja in posestnika na Privozu. Bilo srečno!

— **Poroča.** Dne 2. t. m. se je vršila v Zatu na Češkem poroka g. Fran Uherja, šefa špedicijske trdnice F. & A. Uher v Ljubljani, z gdn. Martičko Weinerovo iz Zatu. Obilo sreče.

— **Vesti iz Amerike.** Mesto Cleveland praznuje letos 125 letnico svojega obstoja. Na povabilo mesta, da naj se tudi Jugoslovenci udeležijo slavnosti, se je vršil sestanek, na katerem se je sklenilo, da nastopijo Jugoslovenci z močnim pevskim zborom slovenskih in hrvatskih pevskih društev. — Slovensko stavbinsko in posojilno društvo v Clevelandu je ravnokar razpisalo svojim delničarjem 7% dividende. 8% čistega dobička pa se je vložilo v rezervni sklad. Direktorji je sklenili razpisati novo izdajo delnic v svoti 50.000 dolarjev z namenom, da si postavijo lastni dom toveleko risto društvo. To poročilo dokazuje, da slovensko podjetje krasno napreduje. — Od 2. do 4. t. m. se je vršil »velik semenik« v korist Narodnega doma. Udeležba je bila velika, prišla je iz Collinwooda tudi gdn. »Triglav«, prišla so razna druga društva, tako da je bilo obilo zabave, program izboren, uspeh semnja v korist Narodnega doma pa ogromen. — Gojenci slovenske šole v Newburgu so priredili začetkom meseca predstavo in veselico v prid tamkajšnje slovenske šole. — Slovenska naselbina v Clevelandu vilo napreduje. Tvrda Frank Dry Cleanig Com., podjetnik Fran Mrvar, je postavila pred kratkim lepo tvornico za čiščenje in barvanje oblek ter drugih poslov, spadajočih k temu podjetju. Državni in mestni nadzorniki javnih zgradb so Mrvarjevo tvornico pregledali in izrekli, da je najmodernejša zgradba te vrste v državi Ohio.

— **Poprava tratoarja.** V Prešernovi ulici in na Gosposveti cesti so zadnje dni popravili tratoar, na Dunajski cesti pa kameniti tlak. V kratkem prično s tlakovanjem Wolfvoe ulice.

— **Nova stavba.** Iz zasute jame pri Kolizejskem poslopju je nastalo »stavbišče«, kjer se bo zgrnilo še letos bančno poslopje. Les in opeka se že dovažata.

— **Darilo.** Za mestne reveže ljubljanske je daroval g. Josip Kosler s soprogo 600 K mesto venca na krsto pokojnemu polkovniku Karlu pl. Holleghy.

— **Vrhunec kopalne sezone.** Te dni je kopalna sezona gotovo dospela do vrška. Neznosna vročina nad 25° C sili ljubljance, da trumoma drve v vodo, posebno v Savo. Velikanski je bil v nedeljo naval na kopalniški vlak južne železnice. Pri blagajni glavnega kolo-dvora je bila velika gneča in boj za vznožje, ki je bil zbiran. Blagajna je

izdala okoli 2000 listkov po 6 K! V vlaklu je bila velika stiska, in kopalci oziroma kopalke so se kar cvrli. Slika na Savi od Ornuškega mostu do Laz pa je bila povsod zelo pisana. Lahko cenimo nad 10.000 kopalcev na vsem obrežju Save.

— **Solnčarica.** Med vsednevnim kopanjem na Savi sta dobila neki kopalci in neka kopalca solnčarico.

— **Zanimiv pojav boleznih v Zgornji Šiški.** V Zgornji Šiški št. 62 pod Hribom proti Kosezam se e včeraj opoldne pojavil v krožni železniškega čuvaja Čebulja nenavaden pojav boleznih. Po kosilu so nanaglo začeli padati v nezavest in bruhati mati, 44letna Marija Čebulj, ter njene hčere 19letna Marija, 15letna Mila in 6letna Rozika. O slučaju je bila takoj obveščena rešilna postaja in pa policija. Sprva so mislili, da gre za kako zastrupljenje ali zločin. Na lice mesta došli železniški zdravnik dr. Höglar je po prvih simptomih baje matral bolezen za »holero« nostrac. Hitro so jih spravili v deželno bolnišnico na separati interni oddelki. Kakor nam sedaj javljajo, gre za slučaj akutne dizenterije ali griže, ki se je v zadnjem času le redkoma pojavljala v okolišju ljubljanskega mesta. Ta slučaj nam daje priliko, da opozorjamo občinstvo na vsa preventivna sredstva zroti griži, zlasti opozarjamo na vestno in strogo s n a z n o s t !

— **Kakor nam bo sklepu lista javljajo** iz bolnišnice, se pacienti sedaj nahajajo v dobrem stanju in mogoče kmalu zapuste bolnico. Tudi bistveni simptomi griže se niso mogli izslediti. Gre mogoče tudi le za slučaj delnega zastrupljenja. Taki slučaj »griže« oz. »holerine« se sedaj pri tej veliki vročini zelo številno pojavljajo in tudi hitro prenehajo. Bolnice zapuste bolnice mogoče že tekom današnjega dne. Tak je slučaj kolere v Zgornji Šiški.

— **Tragedija žene.** Dne 12. aprila t. l. je našel nek stražar policijskega komisarijata v Mariboru neko nosečo, približno 30letno slaboumno in gluho-nemo žensko, ki je bila predana v deželno bolnico v Ljubljano, kjer je porodila otroka. Ženska se nahaja sedaj v norišnici na Studencu pri Ljubljani. Dosele se ni zamoglo ugotoviti ne identitete in obstoja tudi možnost, da je bilo na njeni osebi izvršeno kako nasilstvo, vsled katerega je postala noseča.

— **Tatvina trenskega voza.** Dne 10. na 11. julija 1921 ponoči je bil lesnemu trgovcu Franu Šuštarju na Dolenski cesti št. 12, iz prostega, nezaprtega lesnega skladišča tik izžanske ceste ukraden zadnji del voza s kolesi vred.

— **Tatvina ure.** Zidariju Ivanu Šušteršiču na stavbišču v Pražakovi ulici je bila ukradena niklasta ura s tako verzičico v vrednosti 400 K.

— **Finl gospod v Narodnem domu.** V restavraciji »Narodnega doma« je vstopil odvažnega nastopa elegantni gospod lepih gladkih manir. Ker je imel zelo razvit tek, si je privoščil dobro, opulentno sosilo, hladno pivo in še vino. Napravil je zapitka do 90 K, nakar je neopazeno izginil. Natakarcia apelira na njegovo eleganco.

— **Velika tatvina v Logatcu.** V skladišče destilatorije Antona Jelenca v Logatcu št. 17 so vlomili ponoči neznani tatovi in odnesli 165 kg rumovega eteričnega olja v vrednosti 48.000 K. Tatovi bodo gotovo skušali olje, ki se rabi za izdelavo rumu, kjer pri kakem trgovcu prodati. Torej pozor!

— **Med kopanjem okraden.** V Bistrici pri Domžalah se je kopal pred dnevi delavec tovarne »Bistrac« Mihael Bedrik. Svojo obleko je pustil v grmovju. Prebrisan tat pa mu je odnesel 223 dinarjev in 886 čehoslovških kron. Denarnico je oškodovani pozneje našel izpraznjeno v bližini.

— **Kavarna »Zvezda«.** Danes od 20.30 do 23.30 vojaški koncert. Vstop prost.

Kultura.

— **Poziv slovenskim upodabljajočim umetnikom.** Jutri, v sredo, prideta v Ljubljano kot odposlanca hrvatske organizacije upodabljajočih umetnikov gg. Babič in Tljaković, slavnoznana hrvatska umetnika. Prihajata v zelo važnih zadevah ter bodeta o njih konferirala s slovenskimi delegati. Zvečer jima prirede ljubljanski umetniki (slikarji, kiparji in arhitekti) večerjo (hotel Union, v »ročcah«) ob pol 9. uri. Vabijo se tem potom vsi kolegi, da se je udeležijo, da tako počastimo hrvatska gosta. Prijave do srede opoldne prosi. L. Šantlu, Levstikova ulica 2, I.

— **Slovenska Matica** je izdala pravkar kot izredni izdanki dve knjigi in sicer: Pavla Golie lirsko zbirko »Pesmi o zlatolaskah« in Frana Finžgarja ljudsko dramo »Razvalina življenja«. Člani Slovenske Maticе, ki so za tekoče leto že poravnali članarino, in ustanovniki dobe omenjeni knjigi broširani po 18 K in vezani po 24 K. Za druge, ki niso Maticini člani, je cena broširanih in vezanih izvodov za 6 K višja. Od knjig, ki jih ima Matica še iz prejšnjih let v zalogi, opozarjamo na Dostojevskega-Levstika »Zapiske iz mrtvega doma« (20 K), Radivoja Peterlina-Petrške pesmi »Po cesti in stepic« (8 K), dr. Fr. Detela »Tujski promet« (16 K), Ksaverja Meška zbirko novel »Slike« (16 K), Zofke Kveder-Demetrovič povest »Njeno življenje« (12 K), Etbina Kristana sanjsko zgodbo »Perfidičarjevo pomajenje« (12 K) ter še razne zvečke Zabavne in Knezoze knjižnice, na raz-

ne Zbornike itd. — Pri nakupu maticinskih knjig imajo Maticarji 25% popusta. — Za tekoče leto so štiri knjige, ki izidejo kot redna izdanka, do malega dotiskane. Letnina znaša 40 K. Prosimo vse tiste člane, ki za letošnje niso plačali članarine, naj to čimprej store. Vse druge pa vabimo, naj se blagovoljno pridružijo krogu članov »Slovenske Maticе«. — Zemljevid slovenskega ozemlja se tiska ter kmalu izide. — Uradne ure Slovenske Maticе, Kongresni trg 7/I so ob počitnicah vsak torek in petek od 3.—5. popoldne.

— **Stolica za slavistiko v Londonu.** Prihodnje šolsko leto so ustanovi v Londonu po inicijativi čehoslovaške vlade in s pomočjo naše vlade stolica za slavistiko, ki jo bo predaval naš prijatelj Seton Watson (Scotus Viator). Na ta način se izpolni lani ustanovljeni lektorat za češki jezik na Kings College, ki ima že precejšnjo češko knjižnico.

— **Poljske dramatistične novosti.** Varšavsko poljsko gledališče uprizarja troje izvirnih dramatističnih del, ki so doslej izredni uspehi. To so Grubinskega drama »Zaljubljeni«, Bogdana Katerweza drama »Pasante« in Stef. Krzywowskega drama »Blaznost«. Ludomir Rozynski že uglašil balet prof. V. Dralika »Gospod Twardowski« (humor. poljski Faust), ki je dosegel velikanski uspeh ter pojde varšavski balet z njim gostovat najprej v Pariz, nato pa v Ameriko.

Turistika in sport.

— **Krasen uspeh naših kolesarjev.** Dunaj, 18. julija. V nedeljo je bila mednarodna kolesarska dirka na 386,4 km dolgi progi Dunaj - Gradec in nazaj. Tekme se je udeležilo mnogo kolesarskih društev, med drugimi tudi člani »Mirijec Albin Šiško« in Josip Solar iz Ljubljane ter Josip Pavlija iz Zagreba (Sokol). Pavlija in Šiško sta dospela nazaj na Dunaj kot tretji in četrta. Cesto Dunaj - Gradec sta absolvirala v 7 urah 45 minut. Rezultat dirke je bil sledeči: Töpffer 15.09'39", Koeti 15.9'40", Pavlija 15.30'06" in Šiško 15.39'08". Dunajska športna poročila ju omenjajo z velikim priznanjem.

— **O nogometnih borbah Francozov v Jugoslaviji** je prinesel pariški sportni dnevnik »L'Autoc« dne 28. junija sledeče poročilo: Pohod v Jugoslavijo je imel zmagoslaven uspeh. Dobra francoska propaganda, ki so jo na ta način delali naši zastopniki, bo prav koristna in njena važnost gotovo mnogo presega sportni namen, ki je bil samo sredstvo, sicer obdobjanja vredno in učinkovito, katerega se bolj pogosto posluževati pa bi bilo prav dobro. Francija se ne obotavlja pošiljati v tujino najbolj usposobljenih zastopnikov na polju slovnosti in umetnosti. Ti dobri propagandisti so dobili srečno ime »poslaniki duha«. Kot izpolnitev mora pa zmagoslavna dežela uporabljati delo »poslanikov mišice« in tako bo Francija odgovarjala s svojo večjo slavo znanemu reku: »Mens sana in corpore sano«, ki velja za narode ravno tako, kakor za posameznika. Toda vrnimo se k našim možakom. V Ljubljani so krasno začeli, a v Zagrebu so se dali pobiti. Pisma in brzojavke, ki smo jih prejeli, nam razlagajo vzroke teh nesporočljivih si uspehov: 1.) slovensko moštvo igra precej nerazvit nogomet l'equipe slovene pratique un football assez rudimentaire, med tem ko ga zagrebško izbrano moštvo mnogo nadkričuje, kar se kaže razumevanja igre in skupnega igranja.

— 2.) ljubljanski prostor je bil idealen (le terrain de Ljubljana était idéal), nasprotno je bil zagrebški v kar najslabšem stanju. — 3.) vročina je postajala neznosna in igralci so vsled tega trpeli v drugem in tretjem matchu. Toda ker smo poslali dovolj nadomestnikov, se nam zdi, da uporaba naših moči ni bila ravno najbolje urejena. Stirje st sledeči matchi so bili stopnjevani in postajali vedno težji, kar nam pričajo brzojavke iz Zagreba. Zakaj smo torej pustili igrati svoje najbolje moštvo zoper Slovence? Ne vem, če so bili v matchih proti Zagrebčanom posamezniki našega moštva izmenjeni z nadomestniki, toda bodisi da so igrali isti kot prej, bodisi da so se vporabile rezerve, dejstvo je, da so bili naši ljudje oslavljeni pred bolj izbranim moštvom in na slabšem izrišču, mesto da bi bilo ravno narobe. Po ljubljanskem matchu je slovensko časopisje pred vsem pohvalno omenilo Langenovega, Dublyja in Nicolasa. Od druge strani nam pišejo, da imajo tudi Boyer, Parachini in Bonnardel pravo, da se jih omenia, predvsem pa izborni Kreitz od J. A. O., ki je napravil velik utis in je imenitno igral ob strani svojih izbornih tovarišev. Tudi Le Bidois je krasno branil. Nicolas je oživljal vedno prvo črto in igral živahno in premišljeno. Izmed Slovencev je samo golem - keeper vreden, da se omenja. Sprejem je bil kolikor mogoče priščen: maršjeza, govori, pojedine, izleti, cvetlice in spomini. Naši igralci so očarani. Poslali so na »L'Autoc« prvo prijazno pismo in nas prosijo, naj izročimo njih prirečne pozdrave vsem francoskim nogometnikom. Srečni in ponosni so, da jih zastopajo.

— **Sportni ribolov v Bohinju.** Generalni komisariat za tujski promet v Sloveniji javlja, da dobivajo športniki dovoljenje za ribji lov v Bohinjskem jezeru in v drugih državnih vodah v Bohinju pri gozdarskem oskrbništvu in pri gozdarstvu v Bohinjski Bistrici in pri gozdarstvu za kmetijstvo v Ljubljani. Natančnejša pojasnila daje Tourist - Office Ljubljana, Dunajska cesta 18.

Gospodarske vesti.

Borza.

—d Zagreb, 18. julija. Devize: Dunaj 19.20—20.05, Berlin 209.50—210.50, Budimpešta 47—49, Bukarešta 220—0, Italija 718—722, London 570—572, Newyork kabel 156.50—158.50, ček 155—155.50, Pariz 1228—1232, Praga 206—206.50, Svica 2580—2590, Valute: Dolari 153—153.75, avstrijske krome 21—22, rublji 26—28, angleški funti 520—0, napoleonidori 517—520, nemške marke 212—214, rom. lei 0—232, ital. lire 0—715.

—d Beograd, 18. julija. Devize: London 142.50—142.75, Pariz 306.50 do 307, Solun 208—212, Rim 178—180, Praga 51.10—51.55, Dunaj 4.95—5, Berlin 52.20—52.30, Valute: Angleški funti 141—142, francoski franki 303 do 305, Dolari 38.30—38.50, ital. lire 0 do 182, drahme 209—214, rom. lei 57 do 57.25, čehoslovaške krome 0—53, nemške marke 54—54.25, bolgarski levi 37.50—38, avstrijske krome 5.40—5.55, napoleonidori 128.80—129.

—g Vprašanje ukinitja sekvestrov. Beograd, 18. julija. Ministrski svet je danes med tekočimi vprašanji razpravljati tudi o ukinitju sekvestrov veleposestev in drugega imetja. Določeno je bil za rešitev poseben odbor, v katerega so bili delegirani ministri šume in rude dr. Krizman, finančni minister dr. Kumanudi, minister za socialno politiko dr. Kukovec in minister pravde dr. Gjuričič. Ta odbor je imel danes zvečer prvo sejo, da prouči to vprašanje. Odbor je ministrskemu svetu predložil sledeči načrt o ukinitju sekvestrov. Sekvestri se razdele v tri kategorije: a) prva vsi oni, katera država podržavi, b) druga, ki jih vnovi in c) tretja kategorija vsi oni, ki se naj uklenejo.

—g Razdelitev pod agrarno reformo spadajočih zemljišč. Beograd, 18. julija. Ministrstvo za agrarno reformo je izdalo delno statistiko o obseznosti nekaterih v agrarno reformo spadajočih veleposestev v Voivodini in na Hrvatskem. Po teh podatkih spada v voivodini 772.000 oralov površine veleposestev v razdelitev; od teh je že oddanih 247.000 oralov. Na Hrvatskem je 428.000 oralov veleposestev, od teh je 200.000 oralov že razdeljenih.

—g Čebelarstvo in mlekarstvo nižje šole. Beograd, 18. julija. Poljedelsko ministrstvo namerava ustanoviti nove čebelarstvo in mlekarstvo nižje šole, ki naj bi jih obiskovale kmečke žene in dekleta.

—g Prva jugoslovanska posredovalnica za les v Mariboru. V Mariboru se je ustanovila zelo potrebna posredovalnica, kakršno smo do sedaj pogrešali ne samo pri nas, marveč sploh v Jugoslaviji. Namreč Prva Jugoslov. posredovalnica za les, ki naj bo informacijski urad za lesno trgovino in za industrijo. V tej posredovalnici naj se osredotoči vse povpraševanje in vsa ponudba z ozirom na les. Lesni producenti navadno ne vedo za kupca, ne vedo, kje in kako bi prodali svoj les. Dogaja se, da morajo pisariti naokoli ter ponujati po časopisih ter tudi osebno obiskati trgovce, kar je dandanes združeno z ogromnimi stroški. Ravno tako je s trgovci, ki povprašujejo po lesu, ki iščejo primernih dobaviteljev oz. roma producentov. Prva Jugoslovanska posredovalnica za les v Mariboru bo pa vodila natančen kataster o količinah, kakovosti in cenah razpoložljivega lesa, kakor tudi o krajih, kjer se les nahaja. Kupec, ki bo v svojem vprašanju natančno označil svoje želje in zahteve, bo dobil tudi natančno informacijo, na podlagi katere bo lahko izkal kulral, katera ponudba mu najbolj konvenira. S tem si bosta kupec in prodajalec prihranila vse one grozne stroške dolgotrajnega zamudnega povpraševanja in ponujanja. S tem bo pa posredovalnica ugodno vplivala tudi na cene lesa, kar bo brezdvomno v dobrobit splošnega gospodarstva, kajti povzročila bo, da odpade velik del rezijskih stroškov pri lesnih producentih in trgovcih. Posredovalnica posreduje tudi pri prodaji in nakupu vseh v lesno industrijo spadajočih strojev in ima na prodaj vsakovrstne na novo vpeljane tiskovine za prejetje in oddaje lesa. Zato pozdravljamo to novo podjetje tudi s splošnega narodnogospodarskega stališča. Dolžnost lesnih trgovcev in producentov pa je, da se oklenejo tega novega podjetja ter s tem znatno razbremene svoje lastno poslovanje. Opozorjamo na današnji tozadevni inersat!

—g Jugoslavenski »Siemens« d. d. u Zagrebu. Dne 2. jula o. g. održana je v Hrvatskoj eskomptno banci konstituirajuća glavna skupština Jugoslavenskog »Siemens«, dioničarskog društva, koje je preuzelo postojeće d. d. »Elektra« u Zagrebu. Kako »Siemens« ove tvornice zauzimaju osobito odlično mesto u električnoj industriji čitavog svijeta, to nema sumnje, da će ovaj novi pothvat imati dalekosežan vpliv na razvitak naše domaće

električne industrije. U jugoslovenskom »Siemens« d. d. sudjeluju: Siemens Schuckertwerke, Siemens & Halske A. G., Hrvatska eskomptna banka i Srpska banka d. d. Zagreb. U upravu ovih društva izabrani su: Gjorgije Velisavljević, direktor Srpske banke, kao predsjednik, ing. Walter Mollier, direktor Austrijskog Siemens Schuckertwerke, Beč, kao potpredsjednik, Dragutin Wagner, direktor Hrvatske eskomptne banke, dr. Ludovik pl. Winterfeld, direktor Siemens Schuckert Werke G. m. b.

H., Siemstadt Berlin, Lazar Ladjević, Zagreb, dr. Ernest Kraus, direktor Siemens & Halske A. G. Wien, dr. Milan Vrbanić, direktor Hrvatske eskomptne banke, ing. Rudolf Vrbanić, direktor zagrebačke gradske munjare. Vodenje ovog poduzeća povjereno je: U Zagrebu g. g. dipl. ing. Josipu Novakoviću i Feliksu Rottenbücheru, u Beogradu dipl. ing. Konstantinu Zsakula, u Sarajevu ing. Ferdinandu Czernitzkome, u Ljubljani ing. Francu Bretschko.

Najnovija poročila.

VELIK POLITIČNI POMEN PAŠIČEVEGA POTOVANJA.

— d Beograd, 18. julija. Ministri predstavnici Pašić ne odputuju u Maribor, kakor se je poročalo, temveč v Karlove Vre. Zanimivo je, da se sklenila češkoslovaška vlada, da se za čas, ko se bo ministri predstavnici Pašić mudili v Karlovih varih, otvori tamkaj posredniška praskaška dopisnega urada.

— d Praga, 19. julija. Dopisnik »Bohemie« poroča iz Mariborskih Lazni: Ministri predstavnici Pašić pride v nekaj dneh semkaj na letovišče. Semkaj prideta tudi Taške Jonescu in dr. Beneš. Ta sestanek pomeni več, kakor samo obisk iz vladnosti in bo imel tudi političen pomen. Domnevajo, da se bo na tem sestanku razpravljalo o skupnih zadevah male antante.

NADALJNI REZULTATI PREISKAVE ZARADI ATENTATA.

— d Beograd, 18. julija. Odkritja z ozirom na atentat so pričela dobivati ostrejšje oblike. Vsi dosejani uspehi preiskave dokazujejo, da je obstajala velika organizacija, ki je sistematično pripravljala atentat že dve leti. Nadaljna preiskava bo dognala samo še nekatere posameznosti in nove krivce. Najbolj energično se preiskuje v območju Novega Sada, ker mislijo, da se skriva tamkaj Juhač in še nekaj drugih atentatorjev. Močne policijske patrle preiskujejo okolice Novega Sada. Govori se, da se je Juhač pred kratkim pokazal v družbi z nekim voditeljem komunistične organizacije v Novem Sadu. Danes se je pričelo zasliševanje Bože Jetnerja, ki je bil silno razburjen in priznal vse, kar so izpovedali poprej njegovi sokrivci. Priznal je

da mu je poveril Kolaček važno nalogo, ki se je nanašala na atentat. Jetner je bil predsednik lokalne organizacije v Novem Sadu. Ko so preiskali njegovo hišo, so našli v njej pisalni stroj sindikalne organizacije.

DIREKTNI BLAGOVNI PROMET Z MADŽARSKO.

— d Beograd, 18. jul. Otvorjen je direktni blagovni promet z Madžarsko v zmislu bernske konvencije. Tovorni listi se izdajajo pri nas v našem, na Madžarskem v madžarskem jeziku, poleg nemškega ali francoskega. Prehodne postaje bodo Gyekenes, Kobileva, Rijeka, Sereg, Ura Kerestur ali Nova Kaniža.

RUSIJA MOBILIZIRA SEDEM LETNIKOV.

— d Berlin, 18. julija. Brzjavna unija poroča iz Helsinkisa: Rusija je mobilizirala sedem letnikov. Domneva se, da je naperjena mobilizacija ali proti vzhodni zvezi ali pa proti Poljski. Mogoče je tudi, da se del nove sovjetske armade stavi kemalistom na razpolago.

SLABA ŽETEV NA RUSKEM.

— d Moskva, 18. julija. V Rusiji je pričakovati zelo slabe žetve. Žetev je uničena po gubernijah Herzon, Astrahan, Ufa, Saratov Samara, v tatarski in baškirski republiki, deloma tudi na kubanskem ozemlju. Stevilo stradalosti znaša okoli 10 milijonov, in sicer ne le delavcev, temveč celo kmetov. Glad je povzročilo dejstvo, ker je pričakovati slabe žetve tudi v nemških kolonijah na Povolžju, ki so prva

prva leta oskrbovale vso sovjetsko Rusijo.

Sokolstvo.

— Sokol I. vabi na mnogoštevilno udeležbo članov in članic v kroju k slavju 25letnice Sokola v Kranju in 10letnice gorenjske sokolske župe, ki se vrši dne 24. t. m. ob priliki župnega zleta v Kranju. Voznja je polovična. Legitimacije se dobijo v društveni sobi vsak dan od 16. do 19. ure.

Društvene vesti.

— Kolo jug. sester posluje od slej v svoji pisarni Solski drevored št. 2, II., poleg Nar. galerije, in sicer za časa počitnic vsako sredo od 9. do 11. dopoldne. Izven uradnih ur daje pojasnila tajnika V. Beniger, Mestni trg 24, III.

— Podružnica Jugoslov. Matice za šentjakovski okraj. V svrhu ustanovitve šentjakovske podružnice sklicuje pripravljalni odbor ustanovni občni zbor ki se vrši v četrtek dne 21. t. m. ob 8. zvečer v gostilniških prostorih pri Lozarju, Rožna ulica. Polnoštevilna udeležba vseh članov častna dolžnost. Vabijo se tudi dosedanj nečlani, da se udeležijo zborovanja in da pristopijo v najobilnejšem številu. — Pripravljalni odbor.

— S poukom lahke atletike, rokometu in hokeju igra prične prihodnji teden Žensko telovadno društvo. Vpisovanje gojenk se vrši v četrtek dne 21. t. m. od 7. do 8. zvečer na sportnem prostoru pod Tivolijem. Osebnostne, ki imajo veselje do sporta, naj ne zamudijo te ugodne prilike, ki se jim nudi, ter se v velikem številu odzovejo vabilu.

— Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani. Pozvala sem svoj čas cenjene dame na »tekmo«, to je

naj bi vsaka skušala do 20. junija za naše »Kolo« nabrati vsaj po 30 novih članic. Odziv je bil prav dober. Po 30 članic in še več so nabrale sledeče gospe in gospodične: Blatnik Fr., Ana dr. Ilesičeva in gdč. Minka Vrhunčeva, Kuhar Marica, učiteljica Kump, Medica Bereta, Pelko Josipina, Pezdur Mimi, Počkar Ana, Zabret Aleksa, Svetlič Ivanka. Na tak način se je število kolaške pomožnice za približno 500. Vsa naša javnost bo gotovo hvalila trud in vnemo naših dam, ki nabirajo članice, a pozdravljala tudi one, ki na novo pristopajo. Delo ne sme zastati. »Tekma« naj se nadaljuje! Osebnostne dame, ki se nabirajo nove članice, ali bi bile voljne jih odslej nabirati, naj mi blagovoljno javijo svoj uspeh (imena novih članic) do 10. avgusta t. l. — Ivanka Svetlič-Kralj.

Poizvedbe.

— Izgubil se je pes volčje pasme (z golšo — kromf). Odda naj se proti nagradi v Prešernovi ulici št. 9, uradna menza.

Listnica upravnistva.

Cenjene naročnike opozarjamo, da bomo zamudnikom dopušljanje lista ustavili dne 27. julija t. l. Prosimo pravočasne obnovitve naročnine, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podržaj.

Sobarica

večja slovenskega, nemškega in italijanskega jezika išče službe v kakem hotelu ali letovišču. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »Letovišče/4955«.

Šivilja za otroke

gre šivat na dom. Ponudbe pod »Dobra moč/4968 na upravništvu Slovenskega Naroda. 4968

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke, več slovenskega in nemškega jezika, išče službe v Ljubljani ali okolici. Dopolni pod »Zvest in marljiv/4961« na upravo Slov. Naroda. 4961

Kupim drobilec

za kamenje, vrtalec min. (Minenbohrer) in motor od 40 — 50 HP na bencin ali surovo olje. Ponudbe pod »Motor/4962« na uprav. Slov. Naroda. 4962

Prodajo se

častniške uniforme za veliko postavo in stelaža za manufakturno ali silono. Istotam se kupi prosto stoječe ogledalo. Židovska steza 2/L. 4956

Seno!

Potrebujem 2 vagona okoli 100 metrskih centov dobrega domačega sena. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »Seno/4922«. 4922

Dva trgovska pomočnika

manufakturnista, dobra prodajalca, se pod zelo ugodnimi pogoji takoj sprejmeta. Ponudbe na Franc Mastek, Maribor. 4973

Obzalamem in preklčnem vse za g. Josipa Podlogar željive besede, spregovorjene 10. julija 1921 v sušnikovi gostilni v Trbovljah.

Agata Kreže.

Gospodična

se sprejmeta takoj na stanovanje in brano. Kje, pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4966

Lovski pes

(prepelčar) dresiran in 3 mesečni mladiček na prodaj. Poizve se: Ljubljana, Gradišče 4, dr. Luckmann. 4957

Posestvo naprodaj.

V prijetnem kraju v Belokrajini, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja 2 ha 53 a njiv, 3 ha 64 a lepega gozda. Natančna pojasnila daje Matija Stipančič, posestnik, Gradec Belokrajina.

Proda se kompletna oprava za sobo in kuhinjo in nekaj posode. Ogleda se od 12 — 3 ure Florjanska ulica 6/L. 4979

Sprejmemo takoj spretno korespondentinjo

ki je večja slovenske in nemške stenografije ter strojepisja. Plača po dogovoru. Ponudbe na Zvezo slovenskih trgovcev v Celju. 4949

Sprejme se knjigovodkinja

event. tudi absolventinja trgovske šole, ki je zmožna vseh pisarniških del. — Plača po dogovoru. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 4980

Postrežnica se sprejme takoj. Hrana v hiši. M. P. Mestni trg 19/L. 4934

2 urarska pomočnika

se sprejmeta pri Fr. P. Zajec v Ljubljani. 4837

Elektromotor

1 in pol HP, enakoimenski tok, 300 voltov, popolnoma nov, se prodaja. Jos. R. Puch, Ljubljana, Gradaška ul. 22. 4929

Išče se mesečna soba

s posebnim vvhodom eventualno z oskrbo, ali pa manjšo stanovanje z opravo ali brez oprave proti zelo dobri najemnini. Ponudbe na poštni predal št. 53. 4805

Sprejemem prodajalko.

ki je večja dobro manufakturne in mešane stroke in ki je službovala že v večji trgovini. Ponudbe z zahtevno plačo poleg vse oskrbe na Ivan Vizovišek, Zalec. 4908

Otroški voziček

in moško kolo se ceno prodaja. Ogleda se lahko vsaki dan med 12 — 15 uro v Wolfovi ul. 4/L. 4977

Proda se

ugodno fina elegantna salonska oprava, mahagoni, naturno polit., obstoječa iz 18 komadov, malo rabljena. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4958

Zobotehnik-asistent

boljša moč se sprejme takoj. Ponudbe in reference naj se pošljejo na gosp. CILESEK, Celje, Lava 14. 4924

Zaradi rodbinskih razmer se proda lepo posestvo v prijetnem kraju Savinjske doline, obstoječe iz lepe zidane hiše, sušilnice za hmelj z vsemi gospodarskimi poslopji ter vsem inventarjem. Rodovitne njive, travniki, sadni vrt za vagon sadja, vinska trta in gozd, vse okrog doma. Resni kupci dobijo naslov v upravi Slov. Naroda pod »št. 4999«. 4969

Puhov motor na bencin

z dvema cilindroma 4 konj. sile nerabljen pripraven za kmetijstvo in obrt, zamenjam za elektromotor istoimeni tok 400 Volt ali pa tudi prodam. R. Hamerlitz, posestnik Logatec. 4905

Dr. Ivan Pintar

ne ordinira do 31. julija 1921. 4960

Gostilna trgovina

z mešanim blagom, kakor tudi s trafiko se z vsem inventarjem vred prodaja. Vpraša se na Anončni zavod J. Sušnik, Maribor, Slovenska ul. 15. 4974

Vila

z vsem komfortom opremljena v Mariboru na prodaj. Kupcu stanovanje takoj na razpolago. Naslov upr. Sl. Nar. 4894

Spretna prodajalka

za galanterijsko in modno stroko se sprejme. Ponudbe na trdko Demšar & Osonar, Ljubljana. 4907

Prodasta se:

2 šivalna stroja ter miza iz mehkega lesa, 100x150. Križevniška ulica št. 11, II. nadstropje (od 10—14 ure). 4933

Za že obstoječo trgovino z mešanim blagom na drobno in debelo v Ljubljani se išče

družabnik

s primerno gotovino. Ponudbe pod »Bodočnost 100/4902« na upravo Slov. Naroda.

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej imam v velikih zalogi; tudi lepe velourne klobuke. Franjo Gerar, tovarnar v Stobu, pošta Domžale. Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerno nizke, postrežba točna

Proda se hiša

na Jesenicah, z zelenjadinim vrtom in stavbeno parcelo. Stavba se nahaja na glavni cesti tik železniškega skladišča in postaje, pripravna za trgovino, gostilno ali kako drugo obrt. Ponudbe na M. Domicelj, Jesenice, Gorenjsko. 4853

Primarij

Dr. Josip Stojc

ne ordinira do 10. avgusta t. l.

Nova, še ne rabljena

kopalna banja

iz emajlirane jeklene pločevine in kopalna peč iz bakra se prodasta. Hotel »UNION«, Maribor. 4941

OPEKA!

Državni premogovnik v Velenju je začel s strojnim izdelovanjem prvovrstne zidne opeke ter jo nudi v vsaki količini po najnižjih cenah. Naročila naj se pošljejo direktno na »Državni premogovnik v Velenju«. 4943

KISIK

(Oxygen)

za autogeno varjenje dobavlja

DANICA d. d. za kemičke proizvode v Koprivnici. 4846

200 vagonov

PORTLAND CEMENTA

takoj dobavljivo, po ceni K 210— za 100 kg franko postaja Ljubljana brez ometnine. Cement je prvovrsten in se je cena zvišala le v toliko, kolikor se je premog iz Trbovelj podražil. Cenjena naročila pod »CEMENT« na uprav. Slov. Naroda. 4910

Oskrbnik (ca)

Za večjo planinsko kočjo na Pohorju, katera je celo leto odprta, z letno nad 3000 gosti, se išče zanesljiv oskrbnik (ca) pogoj dobra kuharica. Pri koči je nad 6 orolov zemlje, ter se da rediti 3 — 4 krave in prečihe. Primerna kavčija potrebna. Nastop takoj. Osebnost se predstavi pri načelniku Mariborske podružnice S. P. D. Dr. Brenčetu, finančno ravnanstvo. 4950

Pozor!

Reklamna ponuda!

Vrijedi samo 20 dana!

Radi napuštanja moje zalihe satova šaljem ja unutar 20 dana svakom pripisatelju ovog iz novine izrezanog oglasa jedan krasni remontoir-sat (za gospodu) valjana udešen 30 sati idući uz 3 godišnje pismenu jamčevinu uz reklamnu cijenu od 40 mjesto 85 dinara franko uz napredno pripislanje dotičnog iznosa po preporučenom listu. Dastava sata obavlja se odmah preporučeno. Pouzete obavlja se jedino uz kapara od 10 Dinara. Skladište satova Gjuro Pollak, Zagreb, Tkaličeva 27. 4953

Fran Uher
Marta Uhrova roj. Weinerova
poročena.
Žatec Praha Ljubljana

Št. 551. 4947

Prodaja.

Podpisano ima na na prodaj sledeči rezan hojev material po 4 met. dolg:

220.— m ³ škarat	po 13 m/m;	15.— m ³ paralel po 13 m/m;
14.— m ³ paralel	20	350.— m ³ četrtin po 20 m/m;
350.— m ³ colaric	25	100.— m ³ dil
30.— m ³ dil	50	80.— m ³ različnih moralov.

Ves ta material se prodaja loko rampa Rakek po obstoječih trgovskih uzancih. Ponudbe je položiti do 31. julija 1921 — 12 ure opoldne na podpisano upravo.

Natančnejši pogoji, kateri so pa enaki prejšnjim, so na vpogled pri podpisnem.

Uprava graščine Snežnik, pošta Stari trg pri Rakeku, dne 13. julija 1921.

RAVNATELJA

išče lesna industrijska družba »SAVA« v Ljubljani. Zahteva se strokovna in komercialna izobrazba v lesni stroki in znanje italijanskega jezika. Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zahtevkov do 5. avgusta na Aloma Company d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg štev. 3.

Prostovoljna javna dražba nepremičnin

in sicer pohištva (spalnica moderna), kuhinjska oprava in posoda, razne slike, obleke in perila, trgovske knjige in zakoniki, star denar in razno, se bo vršila dne 22. julija v petek dopoldan ob 9 uri na licu mesta v Sp. šiški, Kolodvorska ulica številka 200, prtilčje.

Prodaja lesa.

Uprava veleposredstva Turjak ponudi iz sečnje 1921 okrogli, že posekani in obeljeni hojev les, v debelosti od 40 cm prsne mere naprej:

Občina Bloke, gozdni oddelek Pajkovo	320 komadov	ca 342 m ³
Rob	Dednik 106	140
	Ritiče 50	65
	pod cesto 44	60
	Mačkovec 401	550

Zaprite pismene ponudbe z navedbo cen v dinarjih je vložiti pri podpisnem uradu do 6. avgusta t. l. pod označbo »LES«.

Uprava veleposredstva Turjak v Hamsparju, p. Studenec - Ig, dne 17. julija 1921.